

“Wensen van de gebruiker zijn richtinggevend”

Wij willen het aantal thuiszitters terugdringen; wat is voor ons samenwerkingsverband een realistische doelstelling? Hoeveel leerlingen zijn het afgelopen halfjaar in onze regio naar het vso verwezen? Hoe verhoudt dat aantal zich tot het landelijk gemiddelde? Het Dashboard Passend Onderwijs helpt samenwerkingsverbanden antwoorden te vinden op dit soort vragen. Wubbo Siegers, productmanager bij Kennisnet, coördineert de ontwikkeling van dit instrument. Hij vertelt hoe het Dashboard tot stand is gekomen en wat samenwerkingsverbanden eraan hebben.

Een instrument dat samenwerkingsverbanden helpt om hun werk goed te doen; dat is volgens Siegers de kern van het Dashboard. “Het Dashboard presenteert allerlei gegevens op een eenvoudige en heldere manier en maakt het mogelijk om je eigen samenwerkingsverband te vergelijken met andere samenwerkingsverbanden en met landelijke gemiddelden. Ook kunnen samenwerkingsverbanden in het Dashboard zien hoe de verschillende scholen in de regio ervoor staan.”

De gebruiker centraal

Naast Kennisnet, de partij die het Dashboard daadwerkelijk bouwt, zijn bij de ontwikkeling van het systeem de VO-raad, de PO-Raad, het NJI, de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) en de Onderwijsinspectie betrokken. Als productmanager bij Kennisnet, coördineert Siegers de ontwikkeling van het Dashboard. “We zijn begonnen met het helder krijgen van de wensen van de gebruiker, want die zijn richtinggevend voor de ontwikkeling van het Dashboard. De VO-raad en de PO-Raad hebben hierin een belangrijke rol gespeeld. Welke informatie is relevant? Maar ook: welke informatie is beschikbaar? Je verplaatst je in de gebruiker en stelt jezelf de vraag: welke informatiebehoefte heeft deze gebruiker, en met welk doel wil hij of zij die informatie gebruiken?”

Vervolgens heeft het ontwikkelteam zich gebogen over de vraag hoe de informatie het beste kan worden gepresenteerd. Siegers: “Zo is er een interactieontwerper die nadenkt over de gebruiksvriendelijkheid van het Dashboard, en een dataspecialist, die veel verstand heeft van de (on)mogelijkheden van het tonen van data. Samen komen zij tot een ontwerp, dat vervolgens door een programmeur wordt omgezet tot een werkend product.”

De informatie in het Dashboard is geordend in indicatoren, zoals ‘Aantal leerlingen’, ‘Instroom binnen Primair Onderwijs’, ‘Oordeel Inspectie’ of ‘Deelnamepercentage’. De gegevens zijn afkomstig van DUO, de Onderwijsinspectie en van samenwerkingsverbanden zelf. Voor 2016 staat ook een koppeling met de data van de AOJ-monitor in de planning.

Logische opbouw

Om het systeem zo gebruiksvriendelijk mogelijk te maken, is het Dashboard op een logische manier opgebouwd. Op de overzichtspagina, ook wel de dashboardpagina genoemd, worden per indicator de gegevens op het hoogste niveau getoond.

Bijvoorbeeld: bij 'aantal leerlingen' zie je het totaal aantal leerlingen binnen het eigen samenwerkingsverband, uitgesplitst per onderwijstype (Voor PO bijvoorbeeld BAO, SBO en SO), afgezet tegen het landelijk gemiddelde. Wie op naam van de indicator doorklikt, komt op een pagina met veel meer informatie. Deze pagina is voor iedere indicator zoveel mogelijk op dezelfde manier opgebouwd en bestaat uit drie delen:

- een deel waarin het eigen samenwerkingsverband wordt vergeleken met andere samenwerkingsverbanden,
- een deel dat trendinformatie geeft door de historie te tonen,
- een deel met informatie over de scholen in het eigen samenwerkingsverband.

Veel informatie kan worden gefilterd, bijvoorbeeld op onderwijssoort, zorgcategorie, leeftijd, leerlingen die binnen of buiten het samenwerkingsverband naar school gaan, et cetera. "Naast een logische opbouw, proberen we waar nodig complexe begrippen direct toe te lichten, door er bijvoorbeeld op te klikken", vertelt Siegers. "We zijn nog niet zo ver, maar het doel is dat ook een relatieve leek met het Dashboard kan werken."

Feedback

In een pilot, die tot eind 2016 loopt, zijn 36 samenwerkingsverbanden aan de slag gegaan met een interactief ontwerp van het Dashboard. Daarnaast is er een klankbordgroep die bestaat uit 28 samenwerkingsverbanden. Op basis van de feedback van deze samenwerkingsverbanden wordt het Dashboard steeds verder verbeterd. "We kregen bijvoorbeeld input voor de gewenste indicatoren, en advies over strategische vraagstukken rondom het Dashboard", vertelt Siegers. "We krijgen echt goede feedback. Toch denk ik dat het goed is dat de samenwerkingsverbanden nog veel intensiever worden betrokken bij het testen van het Dashboard. Daarom willen we gaan starten met een klein groepje van zogenaamde 'super-users', die bereid zijn om intensief met ons mee te denken over het Dashboard, en die nieuwe indicatoren of functionaliteiten willen testen."

Volgens Siegers is er in het vervolgtraject nog winst te behalen, onder meer door nog meer aandacht te besteden aan de vragen: *waarom* wil ik deze informatie zien? En: wat kan ik er concreet mee? "Het is goed om als samenwerkingsverband over deze vragen na te denken. Ik ben vooral erg benieuwd naar de verdere ideeën van de samenwerkingsverbanden. Hoe willen zij het Dashboard concreet gaan gebruiken? Waarmee worden ze geholpen? Wat missen ze dan nog; zowel functioneel als inhoudelijk? Als wij kennisnemen van die ervaringen, kunnen we ons best doen om ervoor te zorgen dat samenwerkingsverbanden straks een nuttig product tot hun beschikking hebben, waar ze regelmatig gebruik van maken."

Op grote schaal

Dit laatste – een optimaal gebruik van het Dashboard – is natuurlijk het doel van de hele exercitie. Uitgangspunt is dat samenwerkingsverbanden daadwerkelijk op grote schaal gebruik zullen gaan maken van het Dashboard. Siegers: "Het Dashboard biedt de mogelijkheid om informatie te registreren die nog nergens anders wordt geregistreerd. Dit biedt kansen, maar vraagt wel om een goede deelname en bereidheid van samenwerkingsverbanden om de informatie ook daadwerkelijk in te vullen in het Dashboard. Hoe meer samenwerkingsverbanden dit doen, hoe meer ze aan het Dashboard hebben."

